

23 maja w Izbie Muzealnej Wodiczków w Wołominie odbyła się inauguracja nowego cyklu pt. „Spotkanie z przyrodą”. Gośćmi wieczoru byli przyrodniczy i fotografowie przyrody - Tomasz Wiewiórko i Marek Wierzbicki, którzy w fascynujący i często zabawny sposób opowiedzieli o przygodach, jakie ich spotkały...

W poszukiwaniu ptaszka

■ Tomasz Wiewiórko. Fot. A.M.

Tomasz Wiewiórko, mieszkaniec Zielonki, z wykształcenia jest inżynierem budowlanym, a z zamiłowania przyrodnikiem, podróżnikiem, morsm, narciarzem i zapalonym rowerzystą. Należy do Mazowiecko-Świętokrzyskiego Towarzystwa Ornitologicznego. Swoje wystąpienie rozpoczął od anegdoki o Ludwigu van Beethovenie, który przy pisaniu 5 Symfonii miał zasugerować się melodią głosu ptaszka polnego ortolana, nuconą przez jego gosposię. Następnie zaprezentował fotografie, mniej i bardziej znanych gatunków, okraszając swoją wypowiedź wieloma ciekawostkami. Wyświetlanym zdjęciom towarzyszyła ścieżka dźwiękowa z odgłosami konkretnych ptaków. - Większość ptaków ja rozpoznaję po głosie, bo ich po prostu nie widzę - mówił na spotkaniu Tomasz Wiewiórko. - Jakbym miał ich z lornetki szukać, to bym chyba ogłupiał. Śpiew ptaka jest oznakowaniem terytorium. Do ich obserwacji warto wiedzieć, że mają taką mentalność, że nie liczą. Tzn. jak przyjdą dwie osoby i jedna zostanie w jakimś punkcie obserwacyjnym lub osłoniętym miejscu, a druga odejdzie, to one są przekonane, że już nikogo nie ma. Dobrym miejscem do obserwacji jest samochód, ptaki się wtedy nie płoszą. Moje obserwacje prowadziłem przede wszystkim w Polsce, ale ponieważ w naszym kraju gwałtownie zmieniają się warunki środowiskowe, więc w poszukiwaniu gatunków, których kiedyś w Polsce było dużo, a teraz są bardzo rzadkie, od 8 lat wyjeżdżam na Białoruś. Najbardziej frapują mnie tereny podmokłych łąk i bagien, głównie otwarte przestrzenie, takich jest coraz mniej w Polsce. Na Białorusi w Berezyskim Parku Narodowym można spotkać gatunki, które już się właściwie nie lęgną w Polsce, jak np. ciętrzew, bojownik batalion, czy czajka - niegdyś bardzo pospolity gatunek, ale niedługo będzie zagrożona, bo jej populacja z roku na rok drastycznie spada. Bojowniki walczą ze sobą jak koguty i spełniają rolę rycerzy łąki. Ciekawostką jest, że każdy ma inne ubarwienie, nie ma dwóch jednakowych egzemplarzy. Typowy ptak bagien, bekas kszysk, jako nieliczny dobrze sobie radzi z drapieżnikami i można go spotkać m.in. nad Biebrzą.

Kto kogo zjada

Kto na kogo poluje lub stanowi zagrożenie, pośród naszych rodzimych gatunków, może być równie zaskakujące. Niewielu o tym wie, że kruk może zabić nawet zającą, kawki polują

na wiewiórki, które z kolei wyjadają z ich gniazd. Nawet dzięcioł potrafi wyciągnąć z budki pisklęta sikorek. Dość drastyczny zwyczaj ma dzierzba srokość, która nabija na ciernie tarniny swoją zdobycz, np. myszy, choć sama jest niewiele większa. W ten sposób gromadzi zapasy na zimę; nie przetrwałaby bez takiej spiżarni. Generalnie na łąkach, szczególnie podmokłych, strasznie zwiększyło się drapieźnictwo, a to za sprawą norki amerykańskiej i lisów. Norki pouciekały z hodowli, czy też zostały wypuszczone, ale są ich potworne ilości. Lisy przez to, że są szczepione, masowo występują w środowisku i zjedzą wszystko, co popadnie. Naukowcy przeprowadzili eksperyment i jedną z bagiennych wysp otoczyli elektrycznym pastuchem. Ptaki jakby tylko na to czekały, natychmiast wleciały do środka i ani jedna para nie złożyła gniazda na zewnątrz. Na kamerach dało się zaobserwować kilka nerek amerykańskich i lisów, bezskutecznie obchodzących ten teren. Wcześniej straty w łęgach wynosiły 95 proc., czyli praktycznie nie było odbywano gatunku. Po ogrodzeniu, straty spadły do ok. 10-20 proc.

Bieliki i bociany góra

Są też gatunki, których populacja gwałtownie wzrosła, dotyczy to m.in. największego polskiego ptaka drapieżnego - bielika, który w latach 80-tych liczył ok. 300 par, a obecnie jest nawet 1200-1300 par. Jesteśmy jedynym państwem w Europie, gdzie tak wzrosła populacja bielika. Ptaki drapieżne są świetnym wskaźnikiem stanu przyrody. Drapieżnik jest ostatnim ogniwem łańcucha pokarmowego, więc wszystko co zje, kumuluje w sobie. Dla przykładu szkodliwość DDT - organicznego związku chemicznego, stosowanego jako środek owadobójczy, została wykryta właśnie na przykładzie bielika. Liczne badania sprawdzające wpływ DDT na środowisko wykazały, że w wielu gatunków ptaków ekspozycja na tę substancję wpływa na znaczne zmniejszenie grubości skorupki jaj. Jednak, jak populacja bielika poszła w górę, tak sokół wędrowny właściwie wyginął w Polsce.

W ostatnim 10-leciu zwiększyła się nawet 10-krotnie populacja żurawia czy bociana czarnego. Wynika to prawdopodobnie z przełamania bariery strachu przed człowiekiem. Obecnie można je spotkać w obrębie zagród ludzkich, co kiedyś było nie do pomyślenia. Polska jest ostoją bocianów, głównie białych. Dla porównania

■ Marek Wierzbicki. Fot. A.M.

w Danii jest 10 par, a jedno gniazdo jest pod opieką samego króla. Ciągłe się zastanawiali, gdzie on wyprowadza młode; okazało się, że właśnie do nas - to jest pierwszy przypadek odwrotnej migracji. W Holandii czy Norwegii jest wielka kultura osobista ludzi, która przekłada się na ptaki - ptaki prawie w ogóle nie boją się ludzi.

Wisła królową rzek

Wisła jest niesamowitą rzeką pod względem ornitologii, na skalę światową. Wydaje się, że to tylko rzeka, ale stanowi ona niezwykle podział międzygatunkowy, tworzy granicę jak „nożem uciął”; wszystko na wschód od Wisły jest typowo wschodnie, a na zachód - zachodnie. Nad Wisłą gnieżdżą się bardzo rzadkie gatunki, takie jak rybitwa białoczelna. Np. z dudkiem na wschód jest dobrze, ale już na zachód jego sytuacja jest dramatyczna. W ogóle na Zachodzie jest problem z populacją coraz większej liczby gatunków, np. spada ilość skowronków.

Mamy kilka bardzo ładnych i wyjątkowych gatunków, np. dziwonina, klaskawka, grubodziób, krzyżodziób świerkowy, kaczka płaszonos oraz klejnot polskiej przyrody - zimorodek i perła wśród polskich ptaków, kraska, która jest już praktycznie na wyginięciu. Remiz buduje gniazda wyglądające jak kokony - to są arcydzieła wiszące na gałęzi. Ciekawostką jest, że buduje kilka takich gniazd, ale wykorzystuje tylko jedno. Równie ładna wilga, w przeciwieństwie do innych ptaków, buduje gniazda w szczycie koron drzew. Najmniejszy polski ptak - mysikrólik, mierzy 9 cm, razem z ogonkiem. Najszybszym ptaszkiem jest język indyjski, który potrafi osiągnąć prędkość do 220 km/h, dla porównania nasze języki lecą ok. 160 km/h. Warto dodać, że jak jest u nas zła pogoda i nie ma pokarmu, to robią sobie wypadki np. na Węgry. Wówczas pisklęta zapadają w stan hibernacji i czekają kilka dni, w oczekiwaniu na powrót rodziciela. Specyficzne u tego gatunku jest to, że lapie nie do dziobka, ale na specjalnie uformowane w haczyki pióra, znajdujące się na górnej krawędzi skrzydeł. Jak wpada w chmurę owadów, to łapie je właśnie tymi haczykami, a potem zbiera ze swoich skrzydeł i podaje pisklętom. Ciekawą broń mają pisklęta dudka. Jeśli ktoś zagałdła w wkłada rękę w gniazdo, potrafi wystrzelić ze specjalnego gruczołu taką cuchnącą mazią, prawie tak śmierdzącą jak u skunksa.

Dokarmiać czy nie dokarmiać?

Dokarmia się ptaki tylko ze względów edukacyjnych, czyli po to, żeby młodzież zobaczyła i poznała konkretny gatunek. Ostra zima jest świetnym segregatorem gatunku, czasem zdarza się, że aż za dużym. Generalnie dokarmianie nie sprzyja ptakom, bo powoduje, że przeżywają słabsze osobniki i rozprzestrzeniają choroby. Chore gatunki, którym uda się przeziębować, potrafią spowodować epidemię wśród tych zdrowych. Nie za bardzo jest więc wskazane dokarmianie, ale oczywiście wszyscy to robią i ja też. Inaczej ma się z budkami legowymi. Z braku naturalnego starodrzewia w okolicy, niektóre gatunki bardzo potrzebują takiej pomocy. Jak wiadomo wróbel to typowy gatunek synantropijny, czyli współzależny z człowiekiem. Nie przeżyłby zimy bez dokarmiania, czy też korzystania z zasobów ludz-

kich. Przez to, że obecnie są szczerne wszelkie elewacje, nie ma dziur w budynkach, ich populacja spada, np. w Warszawie jest ich już o połowę mniej. Podobny los spotkał płomykówkę i pójdzkę, które lubią gnieździć się np. na wieżach kościelnych, których w tych czasach mają coraz mniejszy dostęp. Jedynie puszczyk jako sobie jeszcze u nas radzi. Cały czas spada populacja także krwawodzioba, kulka wielkiego, czy perkoza dwuczuba. Od niedawna pojawia się za to u nas

pliszka cytrynowa, która jednak jest przeganiana przez tłumy fotografów. Ze względu na mocne osuszenie środowisk wodnych, bardzo dużo ptaków przeniosło i zaadaptowało się na stawach rybnych. W Zielonce na stawach gnieździ się np. bączek zwyczajny, ptak, który szczeła - dodał Tomasz Wiewiórko. W jego fascynujących opowieściach znalazło się również miejsce na omówienie takich pospolitych gatunków, jak sójka, zięba, dzięcioł, kukulka, czy kos, a także zaprezentował różnicę pomiędzy kawką, wroną siwą, krukami i gawronem oraz zdradził jak odróżnić wróbla od kopcuzka.

Piękna ziemia wołomińska

W drugiej części wieczoru wystąpił Marek Wierzbicki, który zaprezentował zdjęcia wykonane niedaleko Wołomina, na bagienku utworzonym przez rzekę Rządę. Okazało się, że nie musimy pokonywać wielu kilometrów, aby spotkać się oko w oko z bielikiem, czapłą białą i siwą, cyranką, łabędziem niemym, a także bobrem, lisem, sarną czy łosiem. Wystarczy odpowiedni strój - wodery i wolna chwila. Marek Wierzbicki, mieszkaniec Wołomina, pracuje w Muzeum Ziemi PAN, gdzie zajmuje się popularyzacją zasobów muzealnych. Jest miłośnikiem motoryzacji, szczególnie upodobał sobie SAAB-y i jest współautorem dwóch książek o tej marce samochodów. Kolekcjonuje również maszyny do szycia.

Spotkanie urozmaiciły fotografie oraz rzeźby ptaszków, autorstwa niedawno zmarłego Zygmunta Ambroziaka, wypożyczone ze zbiorów wołomińskiej Fabryczki.

Mamy naprawdę piękną ziemię wołomińską - powiedziała na spotkaniu Danuta Michalik, gospodyni Izby Wodiczków. - Zawsządotacza nas niezwykła przyroda, pełna ptaków i zwierząt. Warto byłoby zwrócić się do naszych władz o zrobienie ścieżki rowerowej dookoła Wołomina, czy powiatu wołomińskiego, dzięki czemu łatwiej byłoby nam poznawać walory naszej ziemi - dodała. (am)

PRACOWNICY POSZUKIWANI

Sklep SUKURS z Zielonki zatrudni ekspedientki
Tel. 22 781-94-58

Zatrudnię sprzedawców - ekspedientki do sklepu spożywczego w Tuszcu, tel. 604-483-223.

■ Zatrudnię ekspedientkę do sklepu spożywczego w Zielonce, tel. 22 781-94-58.
■ Warsztat fryzjerski, Radzymin zatrudni fryzjera, cały etat, rejestracja. Tel. 516-044-710.
■ Zatrudnię krawcową, stała praca, Wołomin. Tel. 661-819-508.
■ Zatrudnię kierowcę C+E, PL-FIN z doświadczeniem. Tel. 502-002-066.

Zatrudnię do szycia w Zielonce, 533-820-835

Zatrudnię fryzjerkę damsko-męską, Wołomin. Tel. 664-192-930.

■ Panią do szycia miarowego lub do poprawek krawieckich w Zielonce (niepalące). Tel. 692-607-519.
■ Zakład krawiecki przyjmuje do pracy krawcowe. Tel. 509-834-166.
■ Spawacz monter z doświadczeniem, ogrodzenia - balustrady, pr. jazdy kat. B. Tel. 503-011-394.
■ Do pracy przy budowie domów z bali i prac stolarskich. Tel. 602-489-484.
■ Zatrudnię osobę do szycia. Marki, ul. Duża. Tel. 796-654-136.
■ Zatrudnię osobę do pracy przy naprawie drobnego sprzętu (wiertarki, szlifiarki itp.). Praca na terenie Wołomina. Tel. 512-993-870.
■ Zatrudnię do pracy w cukierni przy produkcji, mile widziane doświadczenie, Karpin. Tel. 505-452-799.

■ Do produkcji ciastek w cukierni w Żalubicach. Tel. 725-520-196.
■ Zatrudnię kierowcę C+E na niskopodwozie z doświadczeniem. Tel. 531-312-312.
■ Zatrudnię montażystę do mebli kuchennych z prawem jazdy kat. B. Tel. 602-654-472.
■ Panią do sklepu na cały etat i na pół etatu. Tel. 601-290-220, 22 771-47-96 po 18.00.
■ Do zakładu krawieckiego zatrudni krawcowe, Zielonka. Tel. 501-782-512.
■ Zatrudnię kasjera na Stację Paliw pod Wyszkowem. CV proszę przesałać na adres: agrotank@post.pl
■ Zatrudnię kucharza do restauracji pod Wyszkowem. Wymagania: znajomość kuchni polskiej, kilkuletnie doświadczenie zaw. CV proszę przesałać na adres: agrotank@post.pl, 606-636-006.

■ Sklep zatrudni sprzedawcę, praca dwuzmianowa. Tel. 22 776-28-35.
■ Brukarz - umowa na stałe. Tel. 510-183-528.
■ Agencja Ochrony zatrudni pracowników z okolic: Wołomin, Tuszcza, Dobczyn. Zagościniec. Atrakcyjne stawki. Tel. 22 837-15-74.
■ Praca w kuchni, Emilianów. Tel. 664-493-897.
■ Zatrudnię spawacza z doświadczeniem przy ogrodzeniach i balustradach bez nałogów. Tel. 880-275-080, 22 786-26-29.
■ Do pracy w kwiatarni w Wołominie przyjmijme. Tel. 22 787-74-62.
■ Zatrudnię samodzielnego mechanika samochodowego z doświadczeniem zawodowym. Tel. 603-971-451 Wołomin.
■ Zatrudnimy osoby na stanowisko stolarza z doświadczeniem i pomocnika stolarza. Tel. 501-630-492 Wołomin.

■ Szewczki zatrudni w pralni w Warszawie, 22 298-59-64.
■ Zatrudnię ekspedientkę do sklepu piekarniczo-cukierniczego. Teren całej Warszawy. Tel. 500-115-858.
■ Zatrudnię ekspedientkę w sklepie spożywczym w Żąbkach na pół etatu. Tel. 502-067-428.
■ Zatrudnię spawacza, Zielonka. Tel. 880-275-116.
■ Potrzebna osoba do baru, Wołomin. Tel. 531-777-289.
■ Doświadczoną kosmetyczkę z umiejętnościami manicure, etat lub pół, podstawa + procent, Słupno. Tel. 692-932-018.

■ Zatrudnię do ocieplania budynków panów z doświadczeniem, praca na terenie na terenie Kobyłki i okolic. Tel. 501-379-549.
■ Zatrudnię do biura. Tel. 22 787-74-25 po 20.00.
■ Serwis Samochodowy zatrudni pracownika na stanowisku mechanik samochodowy, wymagane doświadczenie min. 5-letnie w zawodzie. Wiadomość pod nr tel. 606-765-579.
■ Zatrudnię ekspedientki do sklepu spożywczego w Żąbkach, tel. 501-008-540.
■ Zatrudnię kierowcę C+E, Warszawa, okolice. Tel. 502-060-552.

Zatrudnię brukarza. Tel. 729-657-085.

■ Przyjmijme brukarzy. Tel. 506-975-273.
■ Zatrudnię kierowcę/sprzedawcę, męzczyznę, praca na targowiskach, aktualna książeczka sanepidowska. Tel. 515-865-779.

■ Zakład fornirowania płyt w markach zatrudni osoby niepalące z doświadczeniem do spajania fornirowania i cięcia płyt meblowych. Tel. 501-026-959.

■ Serwis Samochodowy zatrudni pracownika z doświadczeniem na myjnię parową. Wiadomość pod nr tel. 606-765-579.

Fryzjerkę damską, męską, przyjmijme od zaraz, rejestracja, pełny etat, dobra płaca, miła atmosfera, Warszawa, Mokotów. Tel. 661-079-277.

Zatrudnię brukarza i pomocników. Tel. 502-404-196.

■ Zatrudnię elektryków na pełny etat, wiadomość: 602-219-275 lub po 18.00, 22 799-09-97.
■ Zatrudnię pracownika do pracy przy dachach. Tel. 660-433-914.
■ Męzczyznę do firmy ogrodczej. Tel. 691-564-249.
■ Kierowcę na wywrotkę 4-osiową. Tel. 604-506-775.
■ Zatrudnię kosmetyczkę, tel. 602-214-708.
■ Zatrudnię pracownika do nauki na stanowisko szlifera szkła laboratoryjnego. Tel. 22 786-34-78.
■ Do sprzątania domu, najchętniej z Ukrainy. Tel. 501-729-148.
■ Zatrudnię ekspedientkę w sklepie spożywczym w Dębinkach. Tel. 506-550-556.

Zatrudnię piekarza do piekarni, na dzienne zmiany. Tel. 503-964-645.

■ Kierowca kat. B w charakterze dostawcy-handlowca, wiek 25-35 lat. CV ze zdjęciem: annamaciejewska@onet.pl
■ Do pracy w przetwórni w Nadmie zatrudnimy kobiety, tel. 22 786-94-95, dzwonić w godzinach od 09 do 17.
■ Zatrudnię elektryka-automatyka, mechanika, elektromechanika do pracy w Tuszcu, ul. Przemysłowa 23. Tel. 605-728-455.
■ Spawacza z doświadczeniem do firmy produkującej sprzęt sportowy. Praca stała w Dąbrowce k/Radzymina. Tel. 501-680-327.
■ Stolarz lub pomocnika, Stanisławów powiat Mińsk Mazowiecki. Tel. 502-076-938.
■ Zatrudnię ekspedientkę do sklepu w Wołominie. Tel. 503-029-973.
■ Zatrudnię lakiernika i pomocnika lakiernika z doświadczeniem, Kobyłka. Tel. 606-794-276.
■ Zatrudnię do odlewni doniczek ceramicznych z doświadczeniem, Guzówatka 76D. Tel. 507-145-005.
■ Zatrudnię zbrojarzy, brigady lub pojedynczo, praca Radzymin od lipca. Tel. 506-025-729.

■ Zatrudnię sprzedawcę z doświadczeniem do sklepu spożywczego w Roszczepie. Tel. 602-123-001.
■ Zatrudnię maniciurzystkę w Salonie w Wołominie. Tel. 500-396-601.
■ Zatrudnię fryzjerkę męską, pilne. Tel. 883-086-295.
■ Firma Fantasy Food, Kobyłka, ul. Sze-roka 51 zatrudni panie w wieku 25-55 przy produkcji żywności, praca na dwie zmiany. Praca dla osób niepalących. Tel. 22 771-91-83.
■ Ferma królików w Płatkowie gmina Zabrodzie zatrudni pracowników. Tel. 504-035-435.
■ Zatrudnię ekspedientki Sklepu KAC-PER Kobyłka Pionierska 10, dzwonić w godz. 8-13 i 17-21. Tel. 661-656-913.
■ Kierowca C+E zagranica, doświadczenie, 516-511-522.

■ Panie z Zielonki i okolic do pracy na targach przy sprzedaży przypraw. Praca wt.-sob. 5-14, ok. 1200 zł. Tel. 501-089-901.
■ Firma P-U Technox Sp. z o.o. zatrudni pomocnika presera. Miejsce pracy Słupno, k/Radzymina. Osoby zainteresowane proszę o przesłanie CV na adres e-mail: pu.typiak@technox.pl
■ Zatrudnię panią na stanowisko pomocy w kuchni, Kobyłka. Tel. 508-346-503.
■ Zatrudnię panią w lokalu gastronomicznym. Obsługa klienta i kasy fiskalnej. Mile widziane doświadczenie, wiek 25-35 lat. Kobyłka, 508-346-503.

■ Zatrudnię montażystów do zakładu ślusarskiego, lakiernia proskowa, montaż ślusarki aluminiowej, konstrukcji stalowych, piaskowanie, Wołomin. Tel. 502-549-989.
■ Zatrudnię kierowcę kategoria B, pracownika wielozadaniowego do pracy przy realizacji zamówień. Tel. 502-445-880, Kobyłka-Warszawa.
■ Piekarza z okolic Tuszcza. Tel. 507-705-220.
■ Operator CMC, może być bez doświadczenia. Tel. 501-710-243, pat@adz.com.pl
■ Kierowca Kat. C+E FIN/PL. Tel. 518-174-738.
■ Tynkarz i pomocników. Tel. 511-646-572.

Firma z Kobyłki zatrudni pracownika placowego. Zakres obowiązków to: porządek na placu i hałach, zamiatanie, koszenie trawy, grabienie, mycie samochodów, pomoc przy załadunku. Wymagane prawo jazdy kat. B. Praca: 24h/48h. Wynagrodzenie: 1500 zł do ręki. Forma zatrudnienia: umowa o pracę + ubezpieczenie. Tel. 22 397 22 36.